

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
PRÁVNICKÁ FAKULTA
PSC 116 40 PRAHA 1, Nám. CURIEOVÝCH 7
KATEDRA TRESTNÍHO PRÁVA

POSUDEK OPONENTNA

Téma práce : Úloha policejního orgánu v přípravném řízení
Autor : Petr Bauer
Konzultant : Doc. JUDr. Tomáš Gřivna, Ph.D.
Oponent : Doc. JUDr. Mgr. Jiří Herczeg, Ph.D.

Předkládaná rigorózní práce se zabývá úlohou státního zástupce v přípravném řízení.

Pokud jde o vlastní metody zpracování látky, autor se opíral o právně dogmatickou analýzu odpovídajících hmotně právních úprav domácích a zahraničních, jakož i aspektů mezinárodně právních a evropskoprávních.

Z hlediska obsahového a metodologického mohu konstatovat, že pojednání o daném tématu důsledně vychází z jeho věcného zaměření, jež si autor vymezila strukturou rukopisu. Systematika, jak ji nabízí zmíněný obsah, je vcelku vhodně strukturovaná do 8 kapitol.

Po úvodní části autor vymezuje přípravné řízení jako úvodní stadium trestního řízení

Těžiště práce je v kapitole 3 a 4, kde jsou věnovány vlastnímu tématu práce a postavení policejního orgánu ve stadiu před zahájením trestního stíhání (prověřování) a po zahájení trestního stíhání (vyšetřování).

- *V této souvislosti by se autor měl blíže vyjádřit k možnosti vyřízení podání, která nejsou trestním oznámením tzv. „založením“ a z čeho se vyvozuje zákonné oprávnění policejního orgánu k takovému postupu.*

Někteří autoři argumentují, že takový postup je nezákonný. Postup před zahájením trestního stíhání je upraven v § 158 a násl. tr.řádu. V dané věci policejní orgán podle § 158 odst.2 tr.řádu přijal trestní oznámené poškozeného a byl povinen postupovat podle § 158

odst.3 tr.řádu, tedy sepsat záznam o zahájení úkonů trestního řízení a provádět úkony dle hlavy IX tr.řádu. Pokud policejní orgán věc bez prověření tzv. uloží, tak tímto postupem policejní orgán fakticky znemožní výkon dozoru státnímu zástupci. Opis záznamu o zahájení úkonů trestního řízení se zasílá státnímu zástupci právě proto, aby byl informován o tom, že se vede trestní řízení a mohl vykonávat dozor nad zákonností v přípravném řízení podle § 174 TR.

Autor by se měl vypořádat s argumentací Ústavního soudu ČR, který judikoval, že

■ *Postup policejního orgánu, který ve věci trestního oznámení stěžovatele postupoval tak, že toto oznámení tzv. uložil, aniž by o něm rozhodoval některým ze způsobů předvídaných trestním řádem (159a, 160 TR), je řešením, které nemá výslovnou oporu v trestním řádu, ba dokonce ani v Závazném pokynu policejního prezidenta ze dne 30. 11. 2001, kterým se upravuje postup Policie České republiky při plnění úkolů v trestním řízení.*

■ *Ústavní soud však nemůže přisvědčit tvrzení, že uvedeným postupem policejního orgánu bylo porušeno jeho právo na spravedlivý proces tak, jak je formuluje čl. 36 odst. 1 Listiny, popř. čl. 6 odst. 1 Úmluvy. Uvedená ustanovení jsou určena k ochraně před protiústavním postupem orgánů veřejné moci v řízeních, v nichž se rozhoduje o subjektivních právech fyzických a právnických osob. Pokud se jedná o řízení o podáních, která mají charakter oznámení o skutečnostech nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin, Ústavní soud již v minulosti opakovaně konstatoval, že postupem orgánů činných v trestním řízení při vyhodnocování takových podnětů ani navazujícími rozhodnutími nelze jakkoli zasáhnout do ústavním pořádkem chráněných práv oznamovatelů.*

■ *Trestní oznámení nemá podle českého právního řádu charakter nástroje k ochraně subjektivního práva fyzické či právnické osoby, nýbrž se v zásadě jedná o formu účasti občanů při prosazování veřejného zájmu na potlačování kriminality (§ 1 odst. 2 TR). České ústavní předpisy neposkytují fyzickým a právnickým osobám žádné subjektivní právo vyvolat trestní stíhání osoby, kterou ve svém oznámení označí za podezřelou ze spáchání trestného činu.*

■ *Podáním trestního oznámení oznamovatel svá subjektivní práva nerealizuje a případná nečinnost příslušných orgánů není způsobilá do jeho ústavně zaručených práv zasáhnout. Toliko stát je nositelem monopolu trestního stíhání a pouze orgány přípravného řízení rozhodují o tom, zda zahájí úkony v trestním řízení. Jestliže tyto orgány shledají, že z podaného oznámení nevyplývá vůbec žádné podezření ze spáchání trestného činu, nejsou povinny zahájit úkony trestního řízení podle § 158 odst. 3 tr. ř. a nejsou povinny věc odkládat nebo jinak vyřizovat postupem podle § 159a tr. ř. [usnesení ze dne 12. 2. 2008, sp. zn. IV. ÚS 140/08, usnesení sp. zn. II. ÚS 1936/08 ze dne 25. 9. 2008, usnesení sp. zn. II. ÚS 1948/08 ze dne 18. 9. 2008, usnesení I.ÚS 3135/08 ze dne 22.01.2009, usnesení I.ÚS 2528/09 ze dne 12.11.20]*

Při ústní obhajobě by se autor měl popsat normativní a interně normativní postavení státního zástupce (zejména je nutno zdůraznit úlohu pokynů obecné povahy a výkladových stanovisek nejvyššího státního zástupce).

Lze konstatovat, že předložená práce je zdařilým zpracováním zvoleného tématu. Výklad je vhodně rozčleněn, autor poctivě pracuje s poznámkovým aparátem i judikaturou. Autor ve své práci využil přiměřené množství dostupných literárních pramenů a osvědčil svoji schopnost jejich využití pro vlastní autorský text. Lze ocenit, že autor dokáže reagovat na praktické aplikační problémy a navrhnout řešení.

Po obsahové i formální stránce autor splnil všechny nároky kladené na rigorózní práci a předložená práce je plně způsobilá k obhajobě.

Při ústní obhajobě by se autor měl zaměřit na otázku :

- *Úloha policejního orgánu dle věcného záměru trestního řádu.*

V Praze dne 8.12.2015

Doc. JUDr. Mgr. Jiří Herczeg, Ph.D.

oponent